

ŻŁOBEK MIEJSKI
USTRZYKI DOLNE

PLAN
OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZO – EDUKACYJNY
(PLAN OWE)

SPIS TREŚCI:

I. Nazwa Instytucji

II. Lokalizacja

III. Struktura i zasoby

IV. Kontakt

V. Charakter i metody pracy

VI. Bezpieczeństwo i dostosowanie do potrzeb dzieci

VII. Programy edukacyjne i opiekuńcze

VIII. Konwencja Praw Dziecka

IX. Cele opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjne

X. Harmonogram dnia

XI. Personel

XII. Analiza, aktualizacja i akceptacja Planu opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjnego

I. Nazwa Instytucji: Żłobek Miejski w Ustrzykach Dolnych

a) Organ prowadzący: Gmina Ustrzyki Dolne

b) Nr wpisu do rejestru: 9877/Z

II. Lokalizacja: Adres: ul. Pionierska 8, 38-700 Ustrzyki Dolne

a) Dostęp do środków transportu:

W bezpośrednim sąsiedztwie żłobka znajduje się przystanek autobusowy, który zapewnia dogodny dojazd komunikacją publiczną dla rodziców i opiekunów korzystających z usług placówki. Dodatkowo przy żłobku dostępny jest parking, umożliwiający bezpieczne i wygodne parkowanie samochodów podczas przywożenia i odbierania dzieci.

b) Bliskość terenów zielonych:

Żłobek Miejski w Ustrzykach Dolnych położony jest w otoczeniu terenów zielonych, co sprzyja codziennym aktywnościom na świeżym powietrzu. Na terenie placówki znajduje się duży i dobrze wyposażony plac zabaw, który umożliwia dzieciom bezpieczną zabawę oraz wspiera ich rozwój ruchowy i sensoryczny. Bliskość natury oraz przestrzeń rekreacyjna zapewniają przyjazne i zdrowe środowisko dla najmłodszych.

c) Udogodnienia:

- Diety eliminacyjne
- Własna kuchnia
- Ogródek
- Parking
- Plac zabaw
- Podjazd dla niepełnosprawnych
- Podjazd dla wózków
- Wózkarnia
- Winda
- Kącik karmiącej mamy

III. Struktura i zasoby:

a) Liczba miejsc: 72

b) Grupy wiekowe: W Żłobku funkcjonują 4 grupy, do których uczęszczają dzieci przypisane do danych grup według wieku oraz ich indywidualnego rozwoju psychomotorycznego:

- Grupa I „Ślimaczki”, Grupa II „Jeżyki”, Grupa III „Sówki”, Grupa IV „Rysie”.

Jesteśmy również przygotowani na przyjęcie dzieci z niepełnosprawnościami. W naszej instytucji opracowywany jest indywidualny program pobytu dla dzieci o specjalnych potrzebach, tworzony we współpracy z rodzicami i dostosowany do możliwości oraz potrzeb każdego dziecka. Dzięki temu możemy zapewnić im bezpieczne, wspierające i odpowiednio zorganizowane środowisko.

c) Dostępność specjalistycznych sal:

Żłobek Miejski w Ustrzykach Dolnych oferuje dostęp do specjalistycznych pomieszczeń, które wspierają wszechstronny rozwój dziecka: magicznego dywanu, gabinetu pielęgniarstwa, gabinetu logopedycznego oraz sali do terapii integracji sensorycznej. Dzięki temu dzieci mają zapewnioną

opiekę zdrowotną oraz możliwość uczestniczenia w zajęciach wspomagających rozwój mowy i zmysłów w bezpiecznym, odpowiednio dostosowanym otoczeniu.

d)Przestrzenie zewnętrzne:

Żłobek dysponuje rozległym terenem na świeżym powietrzu, zaprojektowanym z myślą o codziennych aktywnościach najmłodszych. Na terenie ogrodu znajduje się duży plac zabaw oraz ścieżka zmysłów wykonana z elementów o różnorodnych fakturach. Maluchy mogą chodzić po niej boso, rozwijając czucie głębokie, równowagę i ciekawość świata.

Przestrzeń zewnętrzna sprzyja zabawom ruchowym – zgodnie z planem dnia dzieci regularnie wychodzą na plac zabaw i spędzają czas na zewnątrz. Zielone obszary oraz starannie zaplanowana infrastruktura pozwalają im na systematyczny kontakt z naturą, co wspiera ich rozwój fizyczny, emocjonalny i społeczny. Istotnym elementem ogrodu jest również zagroda edukacyjna, która umożliwia dzieciom bezpośrednie obcowanie z przyrodą i poznawanie jej w sposób praktyczny i angażujący. Tego typu przestrzeń wspiera rozwój sensoryczny i emocjonalny oraz buduje naturalną ciekawość poznawczą u najmłodszych.

IV. Kontakt:

a) nr tel.: +48 13 493 95 56

b) adres e-mail: zlobekmiejski@ustrzyki-dolne.pl

V. Charakter i metody pracy:

a) Metodyka:

Praca opiekuńczo-wychowawcza w żłobku prowadzona jest w sposób zorganizowany, bezpieczny i dostosowany do indywidualnych potrzeb rozwojowych małych dzieci. Najważniejszym celem jest zapewnienie maluchom warunków sprzyjających harmonijnemu rozwojowi fizycznemu, emocjonalnemu, społecznemu i poznawczemu. Dzieci bawią się w grupach zróżnicowanych wiekowo lub zróżnicowanych pod względem poziomu rozwoju.

Metody pracy z dziećmi uwzględniają:

- Charakter relacji z dziećmi – relacje są pełne szacunku, responsywne i wzajemne, co sprzyja stwarzaniu ciepłej i domowej atmosfery. Dziećmi zajmują się stałe – kluczowe osoby, co sprzyja rozwijaniu bezpiecznych relacji między opiekunem a małą grupą dzieci, które pełnią rolę łącznika między instytucją a domem. Aby rozwijać nabywanie doświadczeń przez dzieci, opiekunowie, rodzice i dzieci współpracują. Ta współpraca tworzy ramy dla pogłębiania relacji, wspiera ciągłość opieki i zapewnia dzieciom stabilność.
- Stwarzanie sytuacji, które ułatwiają budowanie przez dziecko poczucia tożsamości i odrębności własnej osoby (np. zabawy z lustrem, naśladowanie min i ruchów dziecka, nazywanie emocji, opisywanie tego co robią,)
- Używanie imienia dziecka i zwracanie się do niego po imieniu, łapanie kontaktu wzrokowego itd.
- Opiekunka towarzysząc dzieciom podczas eksploracji środowiska jest zawsze w pobliżu miejsca, gdzie dzieci się bawią.
- Aktywne słuchanie i komunikacja – przejawia się poprzez komentowanie zaobserwowanych działań dziecka, wyrażanie zainteresowania działaniami dziecka.
- Włączanie się do zabawy dzieci, jeśli tego potrzebują lub wyłączanie się z zabawy, jeśli obecność dorosłego nie jest niezbędna.
- Dostarczanie materiałów, przedmiotów i narzędzi, które mogą rozwijać i wzbogacać aktywności i zabawy dzieci.

- Pomaganie dzieciom w zrozumieniu świata – opisywanie jak działa to, co robią, jakie są obserwowane zależności, łączenie przyczyny i skutku, pokazywanie chronologii wydarzeń, przewidywanie.
- Domowa, bezpieczna atmosfera – kadra dba o ciepłe, serdeczne relacje i poczucie bezpieczeństwa.
- Indywidualne podejście – każdemu dziecku poświęca się uwagę zgodnie z jego tempem i możliwościami.
- Wsparcie rozwoju – działania opiekuńcze, wychowawcze i edukacyjne są planowane tak, aby wspierać naturalną ciekawość i aktywność dziecka.
- Stały rytm dnia – zapewnia poczucie stabilizacji, bezpieczeństwa i ułatwia adaptację.

Metody pracy stosowane w żłobku:

- Pedagogika zabawy – aktywności angażujące zmysły, ruch, muzykę i emocje.
- Metody wspierające rozwój mowy – m.in. zabawy logopedyczne, rytmizacja, ćwiczenia aparatu mowy.
- Elementy integracji sensorycznej (SI) – stymulacja poprzez zabawy równoważne, dotykowe, ruchowe oraz praca w sali sensorycznej.
- Metody aktywizujące – zabawy manipulacyjne, konstrukcyjne, eksperymenty, działania badawcze.
- Rozwój przez naśladowanie – dzieci uczą się przez obserwację i uczestnictwo w codziennych czynnościach.
- Zabawy ruchowe i ogólnorozwojowe – wspierające sprawność fizyczną, koordynację i równowagę.
- Opieka pielęgnarska i profilaktyka zdrowotna – regularne monitorowanie stanu zdrowia dzieci.
- Umuzykalnianie według Carla Orffa.
- Gimnastyka twórcza według Rudolfa Labana.
- Metoda pedagogiki zabawy Klanza.
- Metoda ruchu rozwijającego Weroniki Sherbone.
- Zajęcia manipulacyjno-konstrukcyjne.
- Metoda aktywnego słuchania muzyki według B. Strauss.
- Sensoplastyka.
- Integracja sensoryczna.
- Zajęcia rytmiczno-muzyczno-ruchowe z bum bum rurkami.
- Ruch na świeżym powietrzu.
- Spotkania z teatrem.
- Zajęcia logopedyczne.
- Nauka empatii i tolerancji.
- Zajęcia ekologiczne.
- Zajęcia ruchowe.
- Bajkoterapia.
- Zajęcia adaptacyjne.
- Kształtowanie wartości patriotycznych.

VI. Bezpieczeństwo i dostosowanie do potrzeb dzieci:

a) Dostosowanie obiektu: Żłobek został zaprojektowany i wyposażony tak, aby spełniać najwyższe standardy bezpieczeństwa, funkcjonalności i komfortu dla małych dzieci. Placówka uwzględnia potrzeby wszystkich maluchów, w tym dzieci o specjalnych potrzebach rozwojowych.

1. Bezpieczeństwo i ergonomia

- Meble i wyposażenie dostosowane do wzrostu dzieci (stoły, krzeselka, półki).
- Zaokrąglone krawędzie mebli i elementów wyposażenia minimalizujące ryzyko urazów.
- Systemy zabezpieczające drzwi, okna i szafki.
- Monitoring i systemy alarmowe zapewniające bezpieczeństwo dzieci i personelu.

2. Dostępność

- Bezprogowe wejścia i szerokie korytarze ułatwiające poruszanie się wózków i sprzętu specjalistycznego.
- Łazienki i toalety dostosowane do potrzeb najmłodszych (niskie umywalki, sedesy).
- Sale wyposażone w sprzęt umożliwiający indywidualną pracę z dziećmi z trudnościami rozwojowymi.

3. Przestrzeń sprzyjająca rozwojowi

- Sale specjalistyczne: integracji sensorycznej, gabinet logopedyczny, gabinet pielęgniarstwa, interaktywny Magiczny Dywan.
- Strefy wypoczynku i relaksu: kącie z miękkimi elementami, wygodne leżaki.
- Przestrzeń zewnętrzna: duży plac zabaw, ogród, ścieżka zmysłów, zagroda edukacyjna – bezpieczna, ogrodzona i dostosowana do aktywności ruchowej dzieci.

4. Przystosowanie dla dzieci z różnymi potrzebami

- Indywidualne podejście do dzieci z trudnościami sensorycznymi, motorycznymi lub komunikacyjnymi.
- Możliwość modyfikacji zajęć i przestrzeni w zależności od potrzeb grupy lub pojedynczego dziecka.
- Współpraca z terapeutami i specjalistami w celu optymalnego dostosowania warunków nauki i zabawy.

Zapewnione są warunki do swobodnego poruszania się dzieci

W instytucji opieki przestrzeń dla dzieci jest zorganizowana w sposób umożliwiający im zabawę w zróżnicowany sposób oraz dający możliwości relaksu. Służy temu wydzielenie różnych stref aktywności, wśród których dzieci mogą swobodnie się przemieszczać. Dobrze zaaranżowana przestrzeń wzbudza ciekawość, rozwija kreatywność i samodzielność dzieci, zachęca do eksploracji, interakcji społecznych. Środowisko fizyczne jest tak zorganizowane, żeby nie przytłaczać młodszych dzieci, a starszym zapewniać wyzwania. Pomaga w tym wydzielenie kilku niezależnych obszarów aktywności. Sprzęt i materiały są swobodnie dostępne, aby wspierać zainteresowania i potrzeby dzieci oraz stanowić wyzwanie i poszerzać ich myślenie i możliwości. Materiały są bezpieczne dla dzieci i odpowiednie, by samodzielnie mogły z nich korzystać dostępne przez dłuższy czas, aż do wyczerpania zainteresowania.

Zapewnione są warunki do odpoczynku dzieci

Odpoczynek/spanie jest jedną z rutynowych czynności w placówkach dla małych dzieci. Czynność ta jest ważna nie tylko w kontekście fizycznego funkcjonowania dziecka, ale również w procesie jego edukacji i dobrostanu psychicznego. Jest możliwość przyciemnienia pomieszczenia za pomocą rolet. Dzieci potrzebują chwil na odpoczynek również poza czasem na drzemkę. Dlatego w każdej sali dla dzieci jest wydzielona strefa wyciszenia wyposażona w wygodne poduszki, materace, domki wyciszające.

Zapewnione są warunki do zachowania intymności podczas czynności higienicznych dzieci

Miejsce do czynności toaletowych zapewnia dzieciom intymność. Dzieci dostają poczucie prywatności adekwatne do ich samodzielności w czynnościach higienicznych i zgodnie z ich potrzebami. W żłobku łazienka jest dostosowana do dzieci, tak by mogły samodzielnie z niej korzystać (w zakresie swoich kompetencji). Dzięki temu szanowane jest ich prawo do prywatności i wspomagany proces usamodzielniania. Dostosowanie łazienki oznacza np.:

- zapewnienie stabilnych, nieślizgających się podestów dla dzieci;
- umiejscowienie ręczników/papieru w zasięgu dzieci (nisko).

Zapewnione są warunki do rozwijania samodzielności dzieci w czasie posiłków

W aranżacji przestrzeni związanej z posiłkami zwraca się uwagę na bezpieczeństwo dzieci, funkcjonalność i zapewnienie dzieciom jak największej samodzielności, np.:

- Podłoga jest zmywalna ze względu na to, że podczas posiłków (podobnie jak zabaw plastycznych) wiele produktów spada na podłogę a nadmierna dbałość o stan podłogi w czasie jedzenia uniemożliwia dzieciom ćwiczenia samodzielności.
- Woda do picia i kubeczki znajdują się w zasięgu wzroku dzieci.
- Układ stolików, przy których dzieci jedzą umożliwia im wzajemną obserwację i kontakt ze sobą.
- Dzieci widzą co im się nakłada (pojemniki z jedzeniem, waza z zupą, dzbanki z piciem są w zasięgu wzroku dzieci).
- Dzieci wraz z wiekiem mają stopniowo coraz więcej możliwości samodzielnego nakładania sobie elementów posiłku na talerz (np. nakładanie surówki czy warzyw lub dodawanie składników do kanapki).

Zapewnione są warunki do artystycznej ekspresji dzieci

W przestrzeni dla dzieci wydzielą się strefy do artystycznej ekspresji i działań sensorycznych, wyposażone w łatwo zmywalne stoliki stojące na zmywalnej podłodze oraz półki z papierem, farbami, kredkami, masami plastycznymi, klejem itp.

Zapewnione są warunki do kontaktu dzieci z naturą

Kontakt dzieci z naturą umożliwia się przede wszystkim poprzez:

1. Możliwość zabawy i codziennego pobytu na świeżym powietrzu w kontakcie z naturą

Ogród i plac zabaw to absolutnie kluczowe przestrzenie dla rozwoju małych dzieci. Pozwalają na swobodny ruch, kontakt z przyrodą, rozwijanie odwagi i sprawności fizycznej. Przestrzeń zewnętrzna oferuje:

- zróżnicowane powierzchnie – trawa, piasek, ziemia – do chodzenia, biegania, czworakowania;
- przestrzeń do zabaw ruchowych – miejsca do biegania, kopania piłki, jazdy na rowerkach, hulajnodze;
- możliwość manipulowania naturalnymi materiałami – piaskownica, miejsce na przelewanie wody;
- elementy stymulujące zmysły – rabatki z pachnącymi ziołami, krzewy o różnych fakturach liści,

karmnik dla ptaków;

- miejsce na ogródek – grządki, gdzie dzieci mogą siać, sadzić, podlewać, obserwować rozwój roślin;
- strefę ciszy – altana w zacisznym miejscu, tipi do odpoczynku, czytania.

2. Obecność elementów naturalnych wewnątrz budynku, np.:

- ustawienie bezpiecznych dla dzieci gatunków roślin – o różnorodnych fakturach, kolorach, zapachach i umożliwienie dzieciom wspólnej ich pielęgnacji;
- używanie naturalnych materiałów z drewna (meble, elementy dekoracyjne z drewna wprowadzają ciepło, przytulność, kojarzą się z domem);
- urządzenie kącika sensorycznego – z pojemnikami z piaskiem, ryżem, fasolą, wodą, które dzieci mogą przesypywać, przelewać, dotykać;
- wykorzystanie naturalnego światła – duże okna, przeszklone drzwi dają poczucie kontaktu z zewnątrz, zmieniającą się pogodą, porami dnia.

Kontakt z naturalnymi materiałami stymuluje zmysły dzieci, daje okazję do eksperymentowania, obserwacji zmian, buduje szacunek i zaciekawienie światem przyrody.

Zapewnione są warunki do aktywności edukacyjnych dzieci umożliwiające im poznanie świata

Sprzęt i materiały są dostępne i otwarte, aby wspierać zainteresowania i potrzeby dzieci oraz stanowić wyzwanie i poszerzać ich myślenie i możliwości. Zabawki i przedmioty które wzbudzają ciekawość dzieci są umieszczone w oddzielonych strefach i gromadzone w przenośnych pojemnikach na zabawki. Dobrze przygotowane środowisko fizyczne ułatwia pracę opiekunom i sprawia, że dzieci mogą bardziej samodzielnie doświadczać, bawić, uczyć od siebie i eksperymentować. W pomieszczeniu, gdzie bawią się dzieci, znajdują się np.:

- zestaw dużych elementów do tworzenia konstrukcji, torów przeszkód (tunel, zjeżdżalnia);
- klocki z tworzywa sztucznego lub drewniane;
- piłki i inne miękkie przedmioty do rzucania lub turlania;
- puzzle, układanki;
- kolejka drewniana, różne samochody;
- wózki lub pojemniki umożliwiające przewożenie/przesuwanie różnych przedmiotów;
- lalki, otulanki, łóżeczko, wózki, kocyki;
- zabawki pluszowe, miękkie przytulanki;
- figurki ludzi i zwierząt;
- różnej wielkości pudełka, pojemniki z pokrywkami;
- akcesoria codziennego użytku (np. łyżki drewniane, miski, zamykane pudełka).

b) Monitoring:

Żłobek dba o wysoki poziom bezpieczeństwa dzieci, personelu oraz mienia placówki. Jednym z elementów zapewniających ochronę jest system monitoringu.

VII. Programy edukacyjne i opiekuńcze:

a) Rodzaje aktywności: Żłobek oferuje bogaty wachlarz aktywności, które wspierają wszechstronny

rozwój dzieci: fizyczny, emocjonalny, społeczny i poznawczy. Program zajęć jest dostosowany do wieku maluchów oraz ich indywidualnych potrzeb.

1. Aktywności ruchowe

- Zabawy ogólnorozwojowe w salach i na świeżym powietrzu.
- Zajęcia integracji sensorycznej (SI) z wykorzystaniem sprzętu i Magicznego Dywanu.
- Gimnastyka, ćwiczenia równoważne, tory przeszkód, zabawy na placu zabaw i w ogrodzie edukacyjnym.
- Ruch przy muzyce – rytmika, tańce i zabawy z przyborami (chusty, piłki).

2. Aktywności edukacyjne i poznawcze

- Zabawy manipulacyjne, konstrukcyjne i badawcze (klocki, sortowanie, eksperymenty sensoryczne).
- Zajęcia w programach edukacyjnych, nauka przez doświadczenie w zagrodzie edukacyjnej.
- Gry rozwijające myślenie logiczne, spostrzegawczość i pamięć.

3. Aktywności artystyczne i kreatywne

- Zajęcia plastyczne (malarstwo, rysowanie, prace manualne).
- Zabawy muzyczne i rytmiczne, śpiew, gra na prostych instrumentach.
- Teatrzyk, odgrywanie scenek z życia codziennego.

4. Aktywności społeczno-emocjonalne

- Zabawy grupowe uczące współpracy, dzielenia się, rozpoznawania emocji.
- Projekty integracyjne z udziałem rodziców i lokalnej społeczności.
- Zajęcia wspierające adaptację dzieci do nowych warunków i grupy rówieśniczej.

5. Aktywności relaksacyjne i wyciszające

- Kącki odpoczynku z miękkimi elementami.
- Masażyki i zabawy dotykowe.
- Ciche zabawy, wyciszenie przy muzyce lub książkach obrazkowych.

Aktywności dzieci to przede wszystkim sytuacje, które powtarzają się codziennie. Doświadczenia codzienne to czynności powtarzalne, stanowiące element codziennego rytmu dnia. To dzięki nim dziecko buduje i umacnia swoją osobowość, rozwijając kompetencje społeczne, emocjonalne, postawy i motywację do aktywnego uczestniczenia w środowisku. To od czynności codziennych zależy, czy dziecko wykształci w sobie postawy (dyspozycje) do współpracy, gotowość do podejmowania wysiłku, wytrwałość, empatię, samoświadomość, ale też postawy sprzyjające zdrowiu i sprawności fizycznej. Stałe momenty pobytu dziecka w instytucji dają mu poczucie bezpieczeństwa wynikające z harmonijnego, powtarzalnego schematu. Przy planowaniu aktywności dzieci stwarza się im możliwości do zabaw edukacyjnych we wszystkich obszarach rozwoju, ponieważ:

- Zabawa jest kluczową praktyką we wczesnej edukacji i opiece nad dzieckiem. Zadaniem opiekunów jest zapewnienie wszystkim dzieciom możliwości różnego rodzaju zabaw i gier;
- Zabawa daje dzieciom możliwość rozwoju, uczenia się i zapewnia dobre samopoczucie;
- Dzieci nie traktują zabawy jako narzędzia do osiągnięcia określonych celów, ale jako sposób spędzania czasu, życia i postrzegania świata;
- Dla dzieci znaczenie zabawy leży w samej zabawie. Daje im radość i przyjemność. Dzieci podczas zabawy są aktywnymi podmiotami: strukturyzują i badają otaczający świat, tworzą relacje społeczne

i tworzą znaczenia w oparciu o swoje doświadczenia. Budują wyobrażenia o sobie i innych, naśladują, a także tworzą nowe rzeczy;

- Dzięki zabawie dzieci modelują i testują swoje pomysły, mogą przetwarzać doświadczenia, które uważają za trudne. Zabawa pozwala im bezpiecznie eksperymentować, próbować i ponosić porażki;
- Propozycje zabaw edukacyjnych łączą w sobie elementy umożliwiające wszechstronny rozwój: radość, robienie rzeczy razem i rozwijanie osobistych umiejętności. Gdy dzieci zdobywają więcej doświadczeń, zabawa ewoluuje i przybiera coraz bardziej złożone formy. Interakcje między personelem a dziećmi, a także między dziećmi stanowią podstawę rozwoju myślenia, języka i rozwijania umiejętności zabawy;
- Poprzez zabawę dzieci dokonują obserwacji, eksperymentują i uczą się zasad panujących w społeczności;
- Podczas zabawy w grupie dzieci uczą się regulować swoje emocje, a także brać pod uwagę punkt widzenia innych;
- Zabawa zwiększa poczucie wspólnoty i wzmacnia pozytywną atmosferę emocjonalną.

Przykładowe aktywności zabawowe w naszym żłobku:

- Zabawy „jest – nie ma”.
- Zabawy z wyjmowaniem i wkładaniem przedmiotów.
- Zabawy z wodą (wylewanie), piaskiem (przesypywanie), ciastoliną i innymi materiałami.
- Budowanie (z dowolnych elementów) i burzenie.
- Czynności powtarzalne i niepowtarzalne (np. łamanie patyków lub oskubywanie listków).
- Zabawy z naturalnymi produktami (np. warzywa, owoce, szyszki, kasztany).
- Wydawanie dźwięków przez urządzenia.
- Eksplorowanie terenu w ogrodzie (zbieranie szyszek, kwiatów, roślin, obserwacja zwierzątek, kopanie, grzebanie, deptanie, manipulacja tym co dziecko znajdzie).
- Dostarczanie przez opiekunki dzieciom różnych materiałów /przedmiotów i opisywanie tego co dzieci robią używając nazw i cech przedmiotów (Podniosłaś ten szary kamień. O, jaki jest gładki. Zobacz, można go włożyć do tego kubelka i przenieść na inne miejsce).
- Zabawy w powtarzanie słów po dzieciach.
- Uczestnictwo dzieci jako aktywnych słuchaczy w codziennym czytaniu. Często czytanie połączone jest z ruchem pacynki czy specjalną modulacją przykuwającą uwagę dzieci.
- Zabawy w komentowanie czynności dzieci (Teraz do góry na ten stopień, hop, a teraz w dół na podłogę skok).
- Zabawy w „co słyszać?”.
- Zabawy uruchamiające zmysł dotyku (różne materiały, zarówno chropowate jak i gładkie, mokre suche, ciepłe zimne sypkie klejące ciężkie lekkie).
- Zabawy uruchamiające zmysły wzroku (kolorowe świecące, małe, duże).
- Zabawy wzmacniające zmysły czucia głębokiego i równowagi– turlanie się, masażyki, huśtanie dzieci w kocu, huśtawki, stwarzanie dzieciom możliwości biegania po nierównej powierzchni (ogród) i w różnych warunkach atmosferycznych, ślizgania się, wspinania, zjeżdżania, podskakiwania, wchodzenia i wdrapywania się.
- Dostarczenie różnych materiałów do zabaw motorycznych (puzzle, klocki, kasztany, piłki, plastelina i ciastolina, błoto, piasek).
- Wędrowanie z dziećmi, spacer, zapewnienie im możliwości zabaw w chowanego, biegania,

a dla najstarszych dzieci zabaw z piłką i zabaw w berka.

b) Specjalne programy:

Żłobek realizuje szereg programów i działań wspierających wszechstronny rozwój dzieci, ich zdrowie, kreatywność, integrację społeczną oraz kontakt z przyrodą. Programy te są dostosowane do wieku i możliwości maluchów.

1. Programy edukacyjne

- Program wspierający rozwój mowy i języka – zajęcia logopedyczne, rytmizacja, zabawy językowe, rymowanki.
- Program integracji sensorycznej (SI) – ćwiczenia stymulujące zmysły i rozwój motoryki, realizowane w sali sensorycznej oraz w przestrzeniach zewnętrznych.
- Program wspierający rozwój społeczno-emocjonalny – gry i zabawy uczące współpracy, dzielenia się i rozpoznawania emocji.
- Działania edukacyjne związane z przyrodą, segregacją odpadów, poznawaniem zwierząt i roślin w zagrodzie edukacyjnej.

2. Programy ruchowe i zdrowotne

- Codzienna gimnastyka i zabawy ruchowe – stymulacja rozwoju fizycznego, równowagi i koordynacji.
- Programy profilaktyki zdrowotnej – nauka higieny, zdrowego odżywiania, monitorowanie stanu zdrowia dzieci w gabinecie pielęgniarskim.

3. Programy artystyczne i kreatywne

- Zajęcia plastyczne i muzyczne – rozwijanie wyobraźni, zdolności manualnych i wrażliwości muzycznej.
- Teatrzyk i zabawy darmowe – dzieci uczą się ekspresji emocji i współpracy w grupie.

4. Projekty środowiskowe i społeczne

- Zagroda edukacyjna – bezpośredni kontakt z naturą, zwierzętami i roślinami.
- Spotkania integracyjne z rodzicami i lokalną społecznością – wspólne warsztaty, pikniki, wydarzenia tematyczne.
- Edukacja ekologiczna i prospołeczna – działania uczące dzieci szacunku do środowiska i innych osób.

5. Programy adaptacyjne

- Adaptacja maluchów do żłobka – indywidualne podejście do nowych dzieci, stopniowe wydłużanie czasu pobytu.

Organizujemy cykliczne imprezy okolicznościowe np.:

- Cykl Pysnie, zdrowo, kolorowo: "Owocowa Przygoda", "Warzywna Przygoda"
- Dzień Babci i Dziadka
- Urodziny Żłobka
- Dzień Wymarzonego Bohatera - bal karnawałowy
- Dzień Dinozaura
- Dzień Kobiet
- Dzień: Sowy, Jeża, Rysia, Ślimaka (nazwy grup w Żłobku)

- Światowy Dzień Pszczół
- Dzień Bieszczadzkiego Parku Narodowego
- Dzień Ziemi
- Dzień Wody
- Wielkanoc, Boże Narodzenie
- Święta Narodowe: 3 Maja, 11 listopada
- Dzień Mamy i Taty, Dziecka
- Dzień: Strażaka, Policjanta, Leśnika, Ratownika Medycznego, Seniora
- Pożegnanie 3-latków
- Dzień Pluszowego Misia, Bociana, Drzewa, Kropki, Lodów
- Walentynki
- Międzynarodowy dzień książek dla dzieci

c) Zadania personelu żłobka wspierające współpracę i komunikację w grupie:

1. Zachęcanie do prostych dialogów

- Stosujemy pytania typu: „Kto chce podać Tomkowi klocek?”, „Komu możemy powiedzieć *proszę?*”
- Modelujemy krótkie zwroty np.: *proszę, dziękuję, jeszcze.*

2. Tworzenie par i małych zespołów

- Łączenie dzieci w pary przy prostych zadaniach: pchanie wózka, przenoszenie klocków, układanie puzzli.
- Personel pomaga dzieciom wspólnie wykonać zadanie, nazywa współpracę: „Robicie to razem!”, „Pomagacie sobie!”.

3. Zabawy naprzemienne

- Podawanie piłki w kręgu.
- Naprzemienne wrzucanie klocków do pudełka („Teraz Zosia, teraz Jaś”).
- Uczy czekania, sygnalizowania swojej kolejki.

4. Wspólne zadania konstrukcyjne

- Budowanie jednego dużego domu z klocków.
- Personel zachęca: „Podajmy sobie klocek”, „Zróbmy razem wieżę!”.
- Dzieci uczą się wspólnego celu.

5. Kąciki zadaniowe

- Stół artystyczny, sensoryczny, kuchenny.
- Personel inspiruje dzieci do pracy obok siebie i komentowania działań: „Zobacz, Ola maluje niebieskim. A Ty?”.

6. Modelowanie komunikacji gestem i słowem

- Prowadzenie prostych gestów: wskazywanie, kiwanie głową, machanie, pokazywanie „stop”.
- Personel pomaga dzieciom nawiązać kontakt, np. „Pokaż Tomkowi, że chcesz piłkę”.

7. Wspólne rytuały

- Koło powitalne: piosenka na powitanie, każde dziecko mówi „cześć” lub macha ręką.
- Koło pożegnalne z piosenką.
- Regularność buduje poczucie grupy.

8. Zabawy w naśladowanie

- „Rób to, co ja” – dzieci naśladowują ruchy opiekuna, potem ruchy kolegi.
- Pomaga budować świadomość innych osób.

9. Wspólne czytanie i omawianie ilustracji

- Personel zachęca: „Kto widzi pieska? Pokażmy go palcem!”.
- Dzieci reagują na odpowiedzi innych.

10. Zadania wymagające pomocy drugiej osoby

- Przeciąganie szarfy w dwie strony.
- Trzymanie chusty animacyjnej w kilka osób.
- Uczy współdziałania i obserwowania ruchów grupy.

11. Wprowadzanie prostych ról

- Jedno dziecko rozdaje kredki, inne zbiera kartki.
- Personel kieruje komunikatami typu: „Poproszę, podaj Zosi”, „Podziękujemy Kubusiowi”.

12. Modelowanie rozwiązywania konfliktów

- Personel opisuje sytuację prostymi słowami: „Zabraliście jedną zabawkę. Jak możemy się podzielić?”
- Proponuje dwie opcje i pozwala dzieciom wskazać (gestem, słowem).

13. Wspólne projekty plastyczne

- Jedna duża kartka — każde dziecko dodaje swoją część.
- Personel podkreśla: „Robimy to razem!”, „To nasza wspólna praca”.

14. Włączanie dzieci nieśmiałych

- Opiekun siada obok, modeluje komunikację, zachęca do prostego gestu: podania kredki, piłki, machnięcia ręką.

15. Zabawy w czekanie na sygnał

- „Start – stop”, „Zamieńmy miejsca po klaśnięciu”.
- Uczy reagowania na wspólne polecenie i zauważania innych.

d) Wskazówki metodyczne i działania personelu wspierające działania twórcze dzieci:

1. Stwarzanie atmosfery sprzyjającej twórczości

- Zachęcanie dzieci do wyrażania własnych pomysłów bez oceniania i porównywania.
- Akceptowanie różnorodności w sposobach działania, myślenia i tworzenia.
- Wzmacnianie poczucia sprawczości poprzez pozytywne komunikaty typu: „Spróbuj po swojemu”, „Twój pomysł jest ciekawy”.

2. Wspieranie samodzielnych działań

- Udostępnianie materiałów tak, aby dzieci mogły po nie sięgnąć w dowolnym momencie.
- Stwarzanie okazji do samodzielnego eksperymentowania, obserwacji, konstruowania, badania i tworzenia.
- Wprowadzanie otwartych zadań, które nie mają jednego „poprawnego” rozwiązania.

3. Towarzyszenie dziecku w procesie twórczym

- Obserwowanie bez narzucania własnych pomysłów czy schematów.
- Zadawanie pytań otwartych, które poszerzają myślenie dziecka („Co by było gdyby...?”, „Jak inaczej można to zrobić?”).
- Wspieranie dziecka w pokonywaniu trudności zamiast wyręczania.

4. Umożliwianie różnorodnego doświadczania

- Zapewnianie aktywności plastycznych, muzycznych, ruchowych, teatralnych i konstrukcyjnych.

- Wprowadzanie dzieci w świat sztuki poprzez opowieści, muzykę, obrazy, książki.
- Zachęcanie do obserwacji zjawisk w naturze, które pobudzają wyobraźnię i kreatywne myślenie.
-

Niezbędne warunki umożliwiające dzieciom działania twórcze

1. Przestrzeń

- Miejsca do swobodnego tworzenia: kąciki plastyczne, muzyczne, konstrukcyjne, teatralne.
- Przestrzeń z możliwością zmiany aranżacji, aby dostosować ją do działań dzieci.
- Dostęp do strefy, w której można brudzić, eksperymentować i pracować różnymi materiałami.

2. Materiały

- Różnorodne materiały plastyczne: kredki, farby, pastele, glina, masa sensoryczna, tkaniny, kartony, naturalne materiały.
- Różne instrumenty muzyczne odpowiednie dla dzieci.
- Elementy do konstruowania: klocki, pudełka, rurki, taśmy, narzędzia dla dzieci.
- Materiały recyklingowe, które inspirować do kreatywnego wykorzystania.

3. Dostęp do kultury

- Swobodny dostęp do książek, albumów, nagrań muzycznych.
- Organizowanie wyjść i spotkań: muzea, biblioteki, teatr dziecięcy.
- Zapraszanie twórców (np. muzyków) do pracy z dziećmi.
- Prezentowanie dzieciom różnorodnych form sztuki i kultur.

4. Czas

- Zapewnienie dzieciom nieprzerywanego czasu na pracę twórczą.
- Dbanie, by proces twórczy nie był skracany przez nadmiernie sztywne ramy planu dnia.
- Uznawanie, że tempo pracy każdego dziecka jest inne.

5. Postawa personelu

- Otwarta, wspierająca, pełna ciekawości wobec pomysłów dziecka.

VIII. Konwencja Praw Dziecka

Plan Opiekuńczo-Wychowawczo-Edukacyjny w Żłobku Miejskim w Ustrzykach Dolnych uwzględnia m.in. następujące zapisy Konwencji Praw Dziecka:

Art. 2 Konwencji „Prawo do niedyskryminacji. Każde dziecko, niezależnie od koloru skóry, płci, języka, wyznania, pochodzenia, niepełno sprawności, powinno być traktowane równo i sprawiedliwie”

W codziennych kontaktach z dziećmi personel:

- zwraca się do wszystkich dzieci z takim samym szacunkiem i życzliwością;
- unika porównywania dzieci, stawia każdemu indywidualne, dostosowane do jego możliwości wymagania;
- równo rozdziela uwagę i czas poświęcany poszczególnym dzieciom, nie faworyzuje ani nie pomija nikogo;
- dba, by wszystkie dzieci miały równy dostęp do zabawek, pomocy dydaktycznych, sprzętu itp.;
- reaguje na wszelkie przejawy dyskryminacji wśród dzieci (np. wykluczanie z zabawy, przezywanie), konsekwentnie je wyjaśnia i im przeciwdziała.

W organizacji zajęć i przestrzeni:

- zajęcia są planowane tak, by wszystkie dzieci mogły w nich aktywnie uczestniczyć, niezależnie od pochodzenia, płci, sprawności itp.;
- pomoce dydaktyczne, książki, dekoracje przedstawiają różnorodność (np. pokazują osoby różnych ras, kultur o różnej sprawności);

- organizowane są zajęcia i zabawy, które oswajają dzieci z różnorodnością i uczą szacunku dla odmienności (np. zabawy o tradycjach innych kultur, spotkania z osobami z niepełnosprawnościami);
- personel unika stereotypowych podziałów (np. na zabawy „dla chłopców” i „dla dziewczynek”).

We współpracy z rodzicami personelu:

- okazuje szacunek dla różnorodności rodzin dzieci (np. różne struktury rodzinne, pochodzenie etniczne, status ekonomiczny);
- przekazuje informacje dla rodziców w sposób zrozumiały, z uwzględnieniem ewentualnych barier językowych;
- reaguje na wszelkie przejawy dyskryminacji ze strony rodziców, wyjaśnia politykę równego traktowania obowiązującą w instytucji opieki.

Art. 3 Konwencji „Nadrzędność najlepszego interesu dziecka. We wszystkich działaniach dotyczących dzieci sprawą nadrzędną będzie najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka.”

W kontaktach z dziećmi personelu:

- planuje zajęcia i zabawy z uwzględnieniem wieku, potrzeb rozwojowych i zainteresowań dzieci;
  - dostosowuje tempo i formę zajęć do możliwości dzieci, nie forsuje realizacji planu kosztem dobrostanu dzieci;
  - reaguje na indywidualne potrzeby dzieci (np. potrzeba snu, jedzenia, bliskości), nie trzyma się sztywno harmonogramu;
  - dba o bezpieczne i stymulujące środowisko, dostosowane do wieku, potrzeb i możliwości rozwojowych dzieci;
  - w sytuacjach konfliktowych między dziećmi kieruje się dobrem każdego z nich, nie stosuje kar.
- We współpracy z rodzicami personelu:**

- traktuje rodziców jako partnerów w opiece nad dzieckiem, regularnie się z nimi komunikuje i konsultuje;
- w przypadku rozbieżności zdań stara się wypracować rozwiązania, które będą najlepsze dla dziecka;
- z rozwagą podchodzi do prośb rodziców, które mogą nie być zgodne z interesem dziecka (np. zostawienie chorego dziecka w placówce).

W decyzjach administracyjnych:

- przy tworzeniu budżetu instytucji priorytetowo traktowane są wydatki bezpośrednio wpływające na jakość opieki nad dziećmi;
- w procesie rekrutacji personelu kluczowym kryterium są kompetencje i postawa wobec dzieci;
- harmonogram pracy personelu jest układany tak, by zapewnić dzieciom poczucie bezpieczeństwa i stałości personelu.

Art. 5. Konwencji „Poszanowanie odpowiedzialności, praw i obowiązków rodziców lub opiekunów prawnych odnośnie do zapewnienia dziecku odpowiedniego ukierunkowania i wsparcia w korzystaniu z praw przyznanych mu w Konwencji.”

Postępowanie personelu:

a) Przy rekrutacji dziecka do instytucji:

- rodzice otrzymują pełną informację o misji, wartościach, programie i funkcjonowaniu instytucji opieki;
- personel zbiera od rodziców szczegółowe informacje o dziecku, jego przyzwyczajeniach, potrzebach, wyzwaniach rozwojowych itp.;
- wspólnie z rodzicami ustalany jest plan adaptacji dziecka do instytucji, z poszanowaniem tempa i stylu przystosowania preferowanego przez dziecko i rodziców;

- rodzice są informowani o przysługujących im prawach (np. do informacji, do wyrażania opinii, do składania skarg) oraz o oczekiwaniach instytucji wobec nich.

b) W codziennej komunikacji i współpracy:

- personel regularnie informuje rodziców o postępach, sukcesach i ewentualnych trudnościach dziecka, używając zrozumiałego, pozbawionego żargonu języka;
- rodzice są zachęceni do dzielenia się swoimi obserwacjami, opiniami i sugestiami dotyczącymi funkcjonowania dziecka i pracy instytucji opieki;
- wszelkie decyzje dotyczące dziecka (np. dotyczące diety, odpoczynku, udziału w zajęciach dodatkowych) są podejmowane w porozumieniu z rodzicami, z poszanowaniem ich ostatecznego zdania (o ile nie zagraża to dobru dziecka);
- personel oferuje rodzicom porady i wskazówki wspierające rozwój i wychowanie dziecka, ale czyni to z szacunkiem dla ich autonomii i bez narzucania swojego zdania.

W rozwiązywaniu problemów i konfliktów:

- wszelkie problemy (np. dotyczące zachowania dziecka, nieporozumień z personelem) są niezwłocznie i otwarcie komunikowane rodzicom;
- personel wraz z rodzicami szuka przyczyn problemów i możliwych rozwiązań, doceniając wiedzę rodziców o ich dziecku;
- w przypadku konfliktu między rodzicami a personelem osoba kierująca instytucją działa jako mediator, dbając o wysłuchanie obu stron i wypracowanie rozwiązania służącego przede wszystkim dobru dziecka;
- instytucja opieki wspiera rodziców w uzyskaniu dostępu do zewnętrznego wsparcia (np. psychologa, mediatora), jeśli jest to potrzebne do rozwiązania problemu.

Art. 6. Konwencji „Niezbymalne prawo do życia i rozwoju. Każde dziecko ma przyrodzone prawo do życia, a państwo ma obowiązek zapewnić jego przetrwanie i rozwój.”

Plan bazuje na aktualnej wiedzy na temat rozwoju dziecka i uwzględniają wszystkie sfery rozwoju (fizyczną, poznawczą, emocjonalną, społeczną).

Plan jest dostosowany do wieku, potrzeb i możliwości dzieci, przewiduje zarówno działania wspólne dla całej grupy, jak i indywidualizację pracy z każdym dzieckiem.

- Codzienne aktywności (zabawy, zajęcia, czynności pielęgnacyjne itp.) są planowane i realizowane w taki sposób, by maksymalizować szanse rozwojowe dzieci.
- Rozwój dzieci jest regularnie monitorowany i dokumentowany, a Plany OWE są modyfikowane na podstawie zebranych informacji.

Organizacja przestrzeni i wyposażenia placówki:

- Przestrzeń instytucji opieki jest zaaranżowana w sposób bezpieczny, estetyczny i stymulujący dla dzieci.
- Dzieci mają dostęp do różnorodnych pomocy edukacyjnych, zabawek, książek itp., adekwatnych do ich etapu rozwoju i zainteresowań.
- Przestrzeń i wyposażenie są regularnie adaptowane do zmieniających się potrzeb i możliwości dzieci.
- Instytucja opieki dysponuje niezbędnymi materiałami i pomocami do wspomaganie rozwoju dzieci ze specjalnymi potrzebami (takich jak np. pomoce dla dzieci z deficytami sensorycznymi).

Współpraca z rodzicami:

- Personel regularnie informuje rodziców o postępach rozwojowych ich dzieci, używając obiektywnych, bazujących na obserwacji danych.
- Rodzice są angażowani w planowanie i realizację działań wspierających rozwój ich dzieci (np. poprzez

konsultacje w sprawie indywidualnego planu rozwoju).

- Instytucja opieki oferuje rodzicom edukację i wsparcie w zakresie wspierania rozwoju dzieci w warunkach domowych (np. warsztaty, materiały informacyjne).
- W przypadku zauważenia niepokojących sygnałów dotyczących rozwoju dziecka personel delikatnie i taktnie informuje o tym rodziców i oferuje wsparcie w podjęciu odpowiednich działań.

Współpraca z zewnętrznymi specjalistami:

- W razie potrzeby (np. w przypadku podejrzenia opóźnień lub zaburzeń rozwojowych) instytucja opieki jest otwarta na współpracę z zewnętrznymi specjalistami (np. psychologiem, logopedą).
- Personel jest otwarty na pracę specjalistów, którzy prowadzą obserwacje i diagnozują dzieci w instytucji opieki oraz konsultują z personelem pracę z dziećmi o specjalnych potrzebach rozwojowych.
- Instytucja opieki wspiera rodziców w uzyskaniu specjalistycznej pomocy dla dziecka (np. poprzez kierowanie do odpowiednich instytucji, pomoc w załatwieniu formalności).

Art. 8. Konwencji „Prawo do tożsamości”

W procesie rekrutacji i zapisu dziecka do placówki:

- instytucja opieki zbiera tylko te dane osobowe dziecka i rodziców, które są niezbędne do zapewnienia opieki i spełnienia wymogów prawnych;
- dane są przechowywane w bezpieczny sposób, zgodnie z przepisami o ochronie danych osobowych;
- instytucja opieki respektuje prawo rodziców do wglądu w dane i do ich aktualizacji.

W codziennych interakcjach z dziećmi personel:

- używa poprawnych imion i nazwisk dzieci, nie nadaje przydomków ani nie skraca imion bez zgody dziecka i rodziców;
- nie ujawnia danych osobowych czy sytuacji rodzinnej dziecka osobom nieuprawnionym;
- reaguje na przejawy dyskryminacji czy dokuczania związane z tożsamością dziecka (np. z powodu innego brzmienia imienia, koloru skóry);
- planuje i realizuje aktywności związane z budowaniem tożsamości dziecka jako osoby, członka rodziny i swojego kręgu kulturowego.

Art. 12. I 13. Konwencji „Prawo dziecka do uczestniczenia w decyzjach, które go dotyczą w zakresie

odpowiadającym jego możliwościom” oraz „Prawo do swobodnej wypowiedzi, swobody poszukiwania, otrzymywania i przekazywania informacji oraz idei wszelkiego rodzaju, bez względu na granice, w formie ustnej, pisemnej bądź za pomocą druku, w formie artystycznej lub z wykorzystaniem każdego innego środka przekazu wybranego/ preferowanego przez dziecko”

W codziennych kontaktach z dziećmi personel:

- zapewnia przyjazną, bezpieczną atmosferę, sprzyjającą spontanicznej ekspresji dzieci;
- aranżuje przestrzeń w taki sposób, aby była dostosowana do potrzeb i możliwości dzieci, stymulowała ich aktywność i chęć eksplorowania (np. łatwy dostęp do zabawek, książek, materiałów plastycznych);
- dba o to, aby dzienny rozkład zajęć przewidywał czas zarówno na aktywności inicjowane przez dorosłych, jak i na swobodną zabawę dzieci;
- w miarę możliwości proponuje zajęcia i zabawy w małych grupach lub indywidualnie, co ułatwia obserwację i wsłuchanie się w komunikaty poszczególnych dzieci;
- umożliwia różnorodne formy ekspresji dostosowane do poziomu rozwoju dzieci (słowne, ruchowe, plastyczne, muzyczne), które ułatwiają im wyrażanie siebie;
- jest uważny na wszelkie sygnały wysyłane przez dziecko: słowa, dźwięki, gesty, wyraz twarzy, pozycję ciała, sposób poruszania się, reakcje emocjonalne;
- stara się zrozumieć, co dziecko komunikuje poprzez swoje zachowanie (np. płacz może oznaczać

głód, zmęczenie, ból, tęsknotę za rodzicem; odwracanie głowy – niechęć do jedzenia lub interakcji; uśmiech, wokalizacje –zadowolenie, chęć zabawy);

- bierze pod uwagę kontekst sytuacyjny oraz wiedzę o dziecku (np. jego temperament, przyzwyczajenia, wcześniejsze doświadczenia);

- w razie wątpliwości co do interpretacji zachowania dziecka konsultuje się z innymi opiekunami, specjalistami, rodzicami;

- dokumentuje istotne obserwacje dotyczące sposobów komunikowania się poszczególnych dzieci (w dziennikach obserwacji, kartach rozwoju);

- zawsze reaguje na sygnały wysyłane przez dziecko, pokazując mu, że jest ono ważne i słyszane (np. przez kontakt wzrokowy, uśmiech, gest, słowo);

- dostosowuje swoją reakcję do rodzaju komunikatu i potrzeb dziecka (np. przytula, gdy dziecko płacze; podaje zabawkę, o którą prosi; odsuwa na bok jedzenie, gdy odwraca od niego głowę);

- nazywa słowami emocje i potrzeby wyrażane przez dziecko (np.: „Widzę, że jesteś smutny, bo mama wyszła”; „Chcesz tę czerwoną piłkę, o proszę”);

- w przypadku konfliktów między dziećmi daje każdemu z nich możliwość „wypowiedzenia się” w swojej sprawie na miarę swoich możliwości, nie bagatelizując perspektywy żadnego z nich;

- włącza dzieci w podejmowanie prostych decyzji, dając im możliwość wyboru (np.: „Chcesz bawić się klockami czy układać puzzle?”; „Wolisz najpierw zjeść zupę czy drugie danie?”);

- szanuje decyzje dziecka, nawet jeśli są niezgodne z preferencjami dorosłego, o ile nie zagrażają bezpieczeństwu lub zdrowiu dziecka, np. brak zainteresowania zabawą inicjowaną przez dorosłego;

- dostosowuje komunikację do poziomu rozwojowego dziecka.

We współpracy z rodzicami personel:

- rozmawia z rodzicami o sposobach komunikacji ich dziecka, typowych dla niego reakcjach, preferencjach;

- informuje rodziców o zaobserwowanych u dziecka postępach lub trudnościach w zakresie komunikacji;

- zachęca rodziców do stwarzania dziecku w domu przestrzeni do swobodnej ekspresji, uważnego słuchania, adekwatnego reagowania na komunikaty dziecka;

- w razie zauważenia niepokojących symptomów w rozwoju mowy lub komunikacji dziecka wspiera rodziców poprzez propozycję działań, które mogą podjąć, np. poprzez wskazanie miejsc w najbliższej okolicy zapewniających wsparcie logopedyczne.

Art. 19 i 34 „Ochrona dzieci przed wszelkimi formami przemocy fizycznej bądź psychicznej, krzywdy lub zaniedbania, złego traktowania lub wyzysku, w tym wykorzystywania w celach seksualnych”

Instytucja opieki ma stworzoną i realizuje politykę ochrony dzieci.

- Ma jasną politykę „zero tolerancji” dla przemocy.

- Ma stworzone i wdrożone procedury zapobiegania, rozpoznawania i reagowania na przemoc. Ochrona dzieci przed wszelkimi formami przemocy fizycznej bądź psychicznej, krzywdy lub zaniedbania, złego traktowania lub wyzysku, w tym wykorzystywania w celach seksualnych.

- Ma opracowany i wdrożony kodeks etyczny, który jasno określa zasady postępowania personelu z dziećmi, w tym absolutny zakaz stosowania jakichkolwiek form przemocy.

- Zapewnia personelowi regularne szkolenia z zakresu ochrony dzieci przed przemocą.

- Ma procedury reagowania na wszelkie sygnały mogące świadczyć o występowaniu przemocy wobec dziecka.

- Regularnie prowadzi zajęcia i aktywności promujące wartości szacunku, empatii, nieagresywnego rozwiązywania konfliktów.

- Personel jest wyczulony na potencjalne oznaki doświadczania przez dziecko przemocy, takie jak:

zmiany w zachowaniu, smutek, lęk, agresja, wycofanie, urazy fizyczne.

- W przypadku zaobserwowania lub uzyskania informacji o przemocy wobec dziecka personel natychmiast zapewnia dziecku bezpieczeństwo i wsparcie, a osoba kierująca instytucją jest niezwłocznie informowana o sytuacji i podejmuje decyzje o dalszych krokach, w tym o powiadomieniu odpowiednich służb (policja, pomoc społeczna, sąd rodzinny)

Instytucja opieki ściśle współpracuje z tymi służbami w procesie wyjaśniania sprawy i pomocy dziecku i rodzinie.

- Dziecku zapewniana jest odpowiednia pomoc psychologiczna i wsparcie w radzeniu sobie z doświadczeniem przemocy.

- Wszystkie przypadki podejrzenia lub stwierdzenia przemocy są szczegółowo dokumentowane, z zachowaniem poufności danych. Dzieci są uczone zasad bezpieczeństwa osobistego, asertywności, radzenia sobie w trudnych sytuacjach – stosownie do ich wieku i możliwości. Rodzice są informowani o polityce instytucji opieki dotyczącej ochrony dzieci i angażowani w działania profilaktyczne.

Art. 23. Konwencji „Prawo dziecka z niepełnosprawnością do pełnego i godnego życia w warunkach honorujących jego godność, umożliwiających osiągnięcie niezależności i aktywne uczestnictwo w życiu społecznym”

- Instytucja opieki jest dostępna i przystosowana do potrzeb dzieci z różnymi rodzajami niepełnosprawności.

- Wartością jest różnorodność, a każde dziecko czuje się szanowane i włączone do życia instytucji.

- Instytucja opieki zapewnia personelowi szkolenia i zasoby niezbędne do efektywnej pracy z dziećmi z niepełnosprawnościami.

- Dla dzieci z niepełnosprawnościami tworzy się we współpracy z rodzicami indywidualne plany wspierania rozwoju.

- Wszystkie dzieci są traktowane z szacunkiem i bez dyskryminacji ze względu na poziom sprawności.

- Metody pracy i komunikacji są dostosowywane do potrzeb i możliwości poszczególnych dzieci.

- Sukcesy i postępy dzieci z niepełnosprawnościami są dostrzegane i celebrowane na równi z osiągnięciami innych dzieci.

Art. 27 Konwencji. „Prawo każdego dziecka do poziomu życia odpowiadającego jego rozwojowi fizycznemu, psychicznemu, duchowemu, moralnemu i społecznemu”

- Przestrzeń instytucji opieki jest zaaranżowana w sposób wspierający różne obszary rozwoju dzieci (fizyczny, poznawczy, emocjonalny, społeczny itp.).

- Dzieci mają dostęp do różnorodnych kącików tematycznych, stymulujących zabawę i naukę (np. kącik czytelniczy, konstrukcyjny, artystyczny, przyrodniczy itp.).

- Meble i wyposażenie są dostosowane do wzrostu i możliwości dzieci, pozwalają na samodzielność i rozwijają różne umiejętności.

- W aranżacji przestrzeni wykorzystywane są zarówno gotowe pomoce edukacyjne, jak i materiały naturalne, zachęcające do eksploracji i kreatywności.

- Plan dnia jest zbalansowany, uwzględnia zarówno aktywności kierowane przez dorosłych, jak i czas na swobodną zabawę dzieci.

- Zajęcia są planowane całościowo, z uwzględnieniem wszystkich sfer rozwoju.

- Stosowane są różnorodne metody pracy, odpowiednie do wieku i możliwości dzieci.

- Dzieci mają wiele okazji do uczenia się przez doświadczanie, eksperymentowanie, samodzielne odkrywanie.

- Codzienne rutyny (posiłki, odpoczynek, toaleta) są traktowane jako okazje do rozwijania samodzielności, zdrowych nawyków, umiejętności społecznych.

- Plan dnia uwzględnia zarówno aktywności w budynku, jak i na świeżym powietrzu, ruch i odpoczynek, działania grupowe i indywidualne.
- Personel regularnie komunikuje się z rodzicami na temat rozwoju i potrzeb ich dzieci. Informacje są wymieniane codziennie przy przyprowadzaniu i odbiorze, a także podczas regularnych spotkań indywidualnych.
- Rodzice są zaangażowani w proces planowania i realizacji działań wspierających rozwój ich dzieci. Ich sugestie i obserwacje z domu są włączane do pracy instytucji opieki. Instytucja opieki oferuje rodzicom edukację i wsparcie w zakresie stymulacji rozwoju dzieci w warunkach domowych (np. warsztaty, materiały informacyjne).
- W razie zauważenia szczególnych potrzeb lub trudności rozwojowych dziecka personel delikatnie i taktownie omawia to z rodzicami i wspólnie planuje odpowiednie działania wspierające.

Art. 28 i 29 Konwencji: „Prawo do edukacji. Nauka dziecka ukierunkowana na: rozwijanie w jak najpełniejszym zakresie: osobowości, talentów oraz zdolności intelektualnych i fizycznych dziecka; rozwijanie w dziecku szacunku dla praw człowieka/ tożsamości kulturowej; przygotowanie dziecka do odpowiedzialnego życia w wolnym społeczeństwie, w duchu zrozumienia, pokoju, tolerancji, równości płci oraz przyjaźni; rozwijanie w dziecku poszanowania środowiska naturalnego”

Placówki zapewnia warunki do bezpiecznego i nieskrępowanego rozwoju przede wszystkim poprzez eksplorację i doświadczanie w ramach realizowanego planu opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjnego.

IX. Cele opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjne

CELE OGÓLNE:

- Stworzenie optymalnych warunków pobytu dzieciom przez organizację codziennej opieki zapewniającej respektowanie praw zawartych w Konwencji o prawach dziecka i spełnianie podstawowych potrzeb życiowych – fizjologicznych, potrzeby bezpieczeństwa, potrzeby uwagi i szacunku;
- Stworzenie warunków pobytu wspierających rozwój umiejętności samoregulacji i samodzielności dzieci w zakresie samoobsługi oraz w kontaktach społecznych;
- Wspieranie rozwoju poznawczego, twórczego, umiejętności komunikacji oraz sprawności fizycznej przez stworzenie środowiska edukacyjnego umożliwiającego pełen i harmonijny rozwój.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

Cele szczegółowe realizowane w codziennej pracy umożliwiają rozwój wiedzy, umiejętności i dyspozycji dzieci.

Wśród celów szczegółowych wyróżniamy:

W zakresie rozwoju emocjonalnego dzieci:

- Budowanie poczucia bezpieczeństwa i przywiązania.
- Budowanie własnej tożsamości i odrębności.
- Budowanie świadomości i umiejętności regulowania własnych potrzeb.
- Przeżywanie w bezpiecznych warunkach różnych emocji: radości, ekscytacji, zaciekawienia, niepewności, strachu.

- Zwiększanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach związanych ze zmianą.

W zakresie rozwoju społecznego dzieci:

- Kształtowanie rozumienia bycia odrębną jednostką.
- Budowanie poczucia pewności siebie.
- Rozwijanie otwartości na inne dzieci.
- Budowanie poczucia przynależności do grupy.

W zakresie rozwoju poznawczego dzieci:

- Kształtowanie umiejętności skupienia się, rozwijanie ciekawości.
- Kształtowanie umiejętności porządkowania.
- Wspieranie odkrywania zasad czynności powtarzalnych i niepowtarzalnych.
- Kształtowanie zainteresowania myśleniem matematycznym (np. łączenie w pary, porównywanie, rozdzielanie, naturalne liczenie).
- Umożliwianie odkrywania przyrody i otaczającego świata.
- Rozwijanie zdolności przewidywania zdarzeń.

W zakresie rozwoju językowego dzieci:

- Kształtowanie gotowości do porozumiewania się.
- Poznawanie słów oznaczających to co dzieje się wokół dziecka, zwiększanie rozumienia języka,
- Kształtowanie własnych umiejętności językowych, rozwijanie uważności nakierowanej na werbalne sygnały wydawane przez ludzi (dzieci, dorosłych).

W zakresie rozwoju ruchowego dzieci:

- Kształtowanie świadomości ciała.
- rozwijanie koordynacji wzrokowo ruchowej, precyzji ruchów.
- Rozwijanie integralności sensorycznej.
- Rozwijanie zmysłu równowagi, rozwijanie poczucia panowania nad własnym ciałem.
- Rozwijanie sprawności i siły fizycznej oraz umiejętności ruchowych (wspinanie, bieganie, skakanie).
- Zwiększenie siły, odporności ciała na różne warunki pogodowe.

W zakresie rozwoju artystycznego i twórczego dzieci:

- Kształtowanie poczucia rytmu i słuchu muzycznego.
- Rozwijanie uwagi słuchowej.
- Eksperymentowanie z wydawanymi dźwiękami.
- Rozwijanie gotowości do śpiewania.
- Poznawanie właściwości przedmiotów i materiałów (np. farby, papieru, wody, pędzli, stempli).
- Radość z tworzenia.
- Rozwijanie zainteresowania książką i sztuką.

X. Harmonogram dnia

HARMONOGRAM DNIA POBYTU DZIECKA W ŻŁOBKU MIEJSKIM W USTRZYKACH DOLNYCH

DZIECI PRZYPROWADZAMY DO GODZ. 08:00

- 06:30 - 08:30** - przyjmowanie dzieci, zabawy dowolne, zabawy integrujące grupę, gimnastyka, czynności higieniczne przed śniadaniem;
- 08:30 - 09:00** - I śniadanie, czynności higieniczne;
- 09:00 - 10:00** - zajęcia edukacyjne w grupach, zabawy z dziećmi;
- 10:00 - 10:30** - II śniadanie, czynności higieniczne;
- 10:30 - 11:30** - werandowanie, spacer, zabawy na placu zabaw lub salach, zabawy ruchowe, czynności higieniczne przed obiadem;
- 11:30 - 12:00** - obiad – II danie; czynności higieniczne;
- 12:00 - 13:00** - leżakowanie;
- 13:00 - 13:30** - obiad – I danie (zupa); czynności higieniczne;
- 13:30 - 14:30** - zajęcia tematyczne z dziećmi, zabawy ruchowe;
- 14:30 - 15:15** - podwieczorek; czynności higieniczne;
- 15:15 - 16:30** - zabawy dowolne wg zainteresowań, zabawy ruchowe, muzyczne, słuchanie bajek.

DZIECI ODBIERAMY DO GODZ. 16:30

- Harmonogram dnia jest stały i przewidywalny dla wszystkich dzieci. Poczucie bezpieczeństwa dzieci opiera się o rutyny i rytuały.
- Harmonogram uwzględnia aktywności wszystkich dzieci. Modyfikuje się trudność aktywności dostosowując je do poziomu rozwoju poszczególnych dzieci.
- Dzieci mają możliwość obserwacji siebie nawzajem.
- Harmonogram dnia dostępny jest dla rodziców. Wcześniejsze informacje dotyczące planu dnia ułatwiają adaptację, jeśli rytm dnia dziecka jest dopasowany do rytmu dnia żłobkowego.
- Czynności higieniczne, takie jak: zmiana pieluszek, mycie, podmywanie i odświeżanie dziecka, odbywa się w zgodzie z potrzebami dziecka, wtedy kiedy ono tego potrzebuje, nie jest częścią zaplanowanego harmonogramu dla całej grupy. Dzieciom starszym, które korzystają z nocnika, przypomina się o możliwości skorzystania z toalety. Przewijanie odbywa się bez pośpiechu, w kontakcie z dzieckiem i z delikatnością.
- Odpoczynek. Każdego dnia w harmonogramie dla całej grupy jest przewidziany czas na odpoczynek. W grupie najmłodszej często jest wcześniej niż w grupach starszych – zależy to od potrzeb dzieci. Istnieje możliwość wyboru sposobu odpoczynku – leżenie na kocyku/materacu, wyciszenie się w specjalnym miejscu (np. namiot, „baza”, kącik wyciszenia) czy leżaczku.
- W pomieszczeniach, w których przebywają dzieci, zawsze jest dostępna dla nich woda do picia

w każdym momencie w ciągu dnia.

- Wychodzenie z dziećmi odbywa się codziennie, a w wyjątkowych sytuacjach związanych z wysokim smogiem lub niedogodnymi warunkami atmosferycznymi dzieciom proponuje się inne aktywności.
- W pomieszczeniach dla dzieci nie używa się muzyki lub radia jako stałego tła akustycznego.

XI. Personel

PRACA Z DZIEĆMI

Standardy jakości pracy z dziećmi bazują na wiedzy opiekunek, ich doświadczeniu, intuicji i zaufaniu do swoich kompetencji. By stworzyć dzieciom wspierające środowisko rozwoju, personel zatrudniony do opieki dba o swój dobrostan i poczucie spełnienia w codziennej pracy. Relacje z dziećmi opierają się w oparciu o:

1. Respektowanie praw dzieci w codziennej pracy instytucji
2. Budowanie przez personel bezpiecznych, opartych na szacunku relacji z dziećmi
3. Wspieranie u dzieci poczucia przynależności i uważności na inne osoby
4. Zapewnienie dzieciom warunków do poznawania i doświadczania otaczającego świata
5. Tworzenie dzieciom środowiska sprzyjającego mówieniu, słuchaniu i porozumiewaniu się
6. Kształtowanie otoczenia, umożliwiającego rozwój sprawności fizycznej dzieci oraz angażowania zmysłów
7. Zapewnienie dzieciom warunków do twórczej ekspresji i kontaktu z różnymi wytworami kultury i sztuki
8. Praca na podstawie planu opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjnego

Lista zadań personelu w zakresie wspierających autonomię dzieci w czynnościach higienicznych:

1. Informowanie dziecka o każdej planowanej czynności higienicznej (np. zmianie pieluszki) oraz oczekiwanie na jego reakcję.
2. Przypominanie o możliwości skorzystania z toalety lub nocnika z jednoczesnym pozostawianiem dziecku swobody decyzji.
3. Respektowanie potrzeb dziecka dotyczących intymności lub towarzystwa podczas korzystania z toalety.
4. Umożliwianie dziecku skorzystania z toalety w dowolnym momencie, bez ograniczeń czasowych.
5. Wspieranie dziecka w próbach samodzielności podczas czynności higienicznych poprzez dostosowywanie pomocy do jego możliwości i potrzeb.
6. Szanowanie odmowy dziecka dotyczącej skorzystania z toalety lub podjęcia próby samodzielności.
7. Wymienianie się z innymi opiekunami bieżącymi obserwacjami i ustaleniami w zakresie wspierania rozwoju higienicznego.
8. Utrzymywanie stałego kontaktu z rodzicami, przekazywanie aktualnych informacji o postępach dziecka oraz uzgadnianie wspólnych działań.

9. Traktowanie moczenia lub zabrudzenia ubrań jako naturalnego elementu nauki bez obwiniania dziecka.
10. Zachowywanie neutralności i okazywanie wsparcia, gdy dziecko nie zdąży skorzystać z toalety lub zasygnalizować potrzeby.
11. Przewijanie dziecka w sposób spokojny, delikatny i uważny, z dbałością o jego komfort fizyczny i emocjonalny.
12. Kształtowanie nawyku mycia rąk poprzez przypominanie o tej czynności i wspieranie dziecka w jej wykonywaniu (przed posiłkami i po korzystaniu z toalety).

Lista działań personelu wspierających samodzielność dzieci podczas posiłków:

1. Uwzględnianie indywidualnych zwyczajów żywieniowych dzieci.
2. Dbanie o spokojną atmosferę i dawanie dzieciom czasu na delektowanie się posiłkami.
3. Towarzyszenie dzieciom podczas jedzenia z wyczuciem i wsparciem, w tym zapewnianie im swobody ruchów.
4. Uprzedzanie dzieci o zbliżającej się porze posiłku, umożliwiając im zakończenie zabawy.
5. Zapraszanie dzieci do współuczestnictwa w nakrywaniu do stołu i sprzątaniu po posiłku.
6. Zapewnienie dzieciom tyle czasu na zjedzenie posiłku, ile potrzebują.
7. Akceptowanie decyzji dziecka o niejedzeniu konkretnych potraw, bez zmuszania.
8. Unikanie chwalenia dzieci za zjedzoną ilość jedzenia.
9. Zachęcanie dzieci – zgodnie z ich rozwojem – do samodzielnego nakładania sobie porcji.
10. Zachęcanie dzieci do samodzielnego jedzenia.
11. Pozwalanie dzieciom jeść rękami, jeśli nie potrafią jeszcze używać sztućców.
12. Udzielanie pomocy dzieciom mającym trudności z jedzeniem poprzez karmienie łyżeczką.
13. Dopilnowanie, aby każde dziecko miało podczas posiłku dostęp do łyżki.
14. Umożliwianie dzieciom prowadzenia swobodnych rozmów przy stole.
15. Staranie się jeść wspólnie z dziećmi przy stolikach, wprowadzając modelowanie zachowań.
16. Proponowanie dzieciom potraw oraz tłumaczenie nazw i składników dań.
17. Umożliwianie dzieciom udziału w przygotowywaniu napojów i prostych potraw.

Co najmniej raz w roku personel dokonuje samooceny realizacji tych działań, analizując własną praktykę, identyfikując obszary wymagające wsparcia lub doskonalenia oraz ustalając wspólne kierunki rozwoju w zakresie wspierania:

- autonomii dzieci w czynnościach higienicznych (**Załącznik nr 1**),
- autonomii dziecka podczas posiłków (**Załącznik nr 2**),
- zadań dotyczących interakcji z dziećmi (**Załącznik nr 3**),
- wspomagania zabawy dzieci podczas codziennej pracy (**Załącznik nr 4**).

XII. Analiza, aktualizacja i akceptacja Planu opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjnego

Plan opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjnego jest akceptowany przez podmiot prowadzący instytucję opieki oraz jest corocznie analizowany i dostosowywany do aktualnych możliwości instytucji oraz do potrzeb dzieci uczęszczających do placówki. Analiza obejmuje ocenę skuteczności działań, identyfikację obszarów wymagających modyfikacji oraz planowanie zmian

odpowiadających bieżącej sytuacji i potrzebom rozwojowym dzieci. Rodzice (opiekunowie prawni) dzieci uczęszczających do placówki są zapoznawani z Planem opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjnym. Informacja o założeniach Planu OWE, jego celach oraz kierunkach działań przekazywana jest rodzicom podczas zebrań organizacyjnych, spotkań indywidualnych lub w formie udostępnionych materiałów informacyjnych. Rodzice mają możliwość zgłaszania uwag i sugestii, które – w miarę możliwości – są uwzględniane w procesie corocznej analizy i aktualizacji Planu.

Zasady nadzoru nad realizacją Planu OWE

W instytucji obowiązuje opisany i systematycznie stosowany sposób nadzoru realizacji Planu opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjnego, obejmujący:

1. **Obserwacje zajęć i codziennych sytuacji z udziałem dzieci**, prowadzone w celu monitorowania jakości pracy oraz zgodności działań personelu z założeniami Planu OWE.
2. **Przekazywanie personelowi informacji zwrotnej** dotyczącej pracy z dziećmi, obejmującej zarówno mocne strony, jak i obszary wymagające dalszego wsparcia lub doskonalenia. Informacja zwrotna ma charakter wspierający i rozwojowy.
3. **Samoocenę pracy personelu**, prowadzoną z wykorzystaniem przygotowanych arkuszy. Samoocena jest przeprowadzana **co najmniej raz w roku**, a jej wyniki służą planowaniu indywidualnego i zespołowego doskonalenia zawodowego oraz aktualizacji Planu opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjnego.

p.o. DYREKTORA
ŻŁOBKA MIEJSKIEGO

Magda Fundanicz

**ARKUSZ SAMOOCENY PERSONELU
W ZAKRESIE WSPIERANIA AUTONOMII DZIECKA
PODCZAS CZYNNOŚCI HIGIENICZNYCH**

DZIAŁANIE	3 zawsze - 2 – często 1 – rzadko 0 – nigdy	NOTATKI SZCZEGÓŁOWE
Znam i stosuję zasady kształtowania nawyków higienicznych dziecka w poszanowaniu jego potrzeb i możliwości rozwojowych.		
Informuję dziecko o zamiarze zmiany mu pieluszki i czekam na jego reakcję.		
Przypominam dzieciom o korzystaniu z toalety lub nocnika, ale dzieci same decydują, czy chcą z nich skorzystać.		
Uwzględniam prawo dziecka do towarzystwa lub intymności w toalecie.		
Umożliwiam dziecku skorzystanie z toalety w dowolnym momencie.		
Ze zrozumieniem towarzyszę dzieciom w ich próbach samodzielnego skorzystania z toalety. Opieram się przy tym na potrzebach i możliwościach dzieci, respektuję też ich odmowę.		
Na bieżąco uzgadniam z pozostałymi opiekunami sposoby wspierania dzieci w rozwoju związanym z higieną.		
Wymieniam z rodzicami aktualne informacje na temat umiejętności dziecka w zakresie czynności higienicznych i uzgadniam z nimi wspólne działania w tym zakresie.		

Uznaję, że zmoczenie lub zabrudzenie ubrania przy załatwianiu potrzeb fizjologicznych przez dzieci jest naturalne i związane z procesem nauki czystości.		
Zachowuję neutralność i okazuję wsparcie, gdy dziecko nie zdąży zasygnalizować potrzeby lub skorzystać z nocnika lub toalety.		
Przewijam dziecko bez pośpiechu, z delikatnością i uważnością, żeby nie sprawić mu bólu czy przykrości.		
Wypracowuję z dziećmi nawyk mycia rąk – odbywa się to co najmniej przed każdym posiłkiem i zawsze po skorzystaniu z toalety (dotyczy dzieci, które już są na tym etapie).		

p.o. **DYREKTORA**
ŻŁOBKA MIŁOSKIEGO
Magda Fundanicz

**ARKUSZ SAMOOCENY PERSONELU
W ZAKRESIE WSPIERANIA SAMODZIELNOŚCI DZIECKA PODCZAS POSIŁKÓW**

DZIAŁANIE	3 – zawsze	NOTATKI SZCZEGÓŁOWE
	2 – często	
	1 – rzadko	
	0 – nigdy	
Biorę pod uwagę zwyczaje żywieniowe dzieci.		
Daję dzieciom czas na delektowanie się posiłkami.		
Z wycuciem towarzyszę dzieciom podczas jedzenia, wspieram samodzielne jedzenie i zapewniam dzieciom swobodę ruchów.		
Uprzedzam dzieci, że zbliża się pora posiłku, pozwalając im dokończyć zabawę.		
Zapraszam dzieci do wspólnego nakrywania do stołu i sprzątania po posiłku.		
Daję dzieciom tyle czasu na posiłek, ile potrzebują.		
Akceptuję to, że dziecko może nie chcieć czegoś zjeść.		
Unikam chwalenia dzieci za to, że zjadły.		
W miarę możliwości rozwojowych dzieci zachęcam, żeby same nakładały sobie jedzenie.		
Zachęcam dzieci, w tym także niemowlęta, które uzyskały bezpieczną pozycję siedzącą, do samodzielnego jedzenia.		
Pozwalam jeść rękoma dzieciom, które nie potrafią jeszcze używać sztućców.		
Dziecku, które ma trudności z jedzeniem, pomagam, karmiąc je łyżeczką lub widelcem.		

Dopilnowuję, żeby każde dziecko w czasie posiłku miało stały dostęp do łyżki.		
Umożliwiam dzieciom podczas posiłku prowadzenie rozmów z innymi dziećmi i dorosłymi siedzącymi przy stole.		
Proponuję dzieciom potrawy, tłumaczę nazwy i składniki dania.		
Umożliwiam dzieciom udział w przygotowaniu napojów i prostych potraw.		

p.o. **DYREKTORA**
ŻŁOBKA MIEJSKIEGO
Magda Fundanicz

ARKUSZ SAMOOCENY PERSONELU W ZAKRESIE NAWIĄZYWANIA RELACJI Z DZIEĆMI, REAGOWANIA NA ZACHOWANIA DZIECI I KOMUNIKOWANIA DZIECIOM O AKTYWNOŚCIACH

I. RELACJE Z DZIEĆMI

DZIAŁANIE	3 – zawsze 2 – często 1 – rzadko 0 – nigdy	NOTATKI SZCZEGÓŁOWE
Do dzieci odnoszę się w sposób ciepły, często uśmiechając się i okazując zadowolenie z bycia z nimi.		
Okazuję zainteresowanie tym, co dzieci mówią i robią.		
Używam niewerbalnych komunikatów w interakcji z dzieckiem (np. kiwając głową, podnosząc brwi w zdziwieniu, uśmiechając się).		
Mówię do dzieci po imieniu.		
Szukam kontaktu wzrokowego (nie zmuszając do wzajemności) podczas rozmowy z dzieckiem.		
W trakcie rozmowy z dziećmi staram się być na ich wysokości, kucając lub siadając obok.		

II. REAGOWANIE NA ZACHOWANIA DZIECI

DZIAŁANIE	3 – zawsze 2 – często 1 – rzadko 0 – nigdy	NOTATKI SZCZEGÓŁOWE
Uważnie obserwuję to, co robią dzieci, nazywając to, co widzę.		
Dopasowuję swoje zachowanie – ton głosu, wyraz twarzy, poziom entuzjazmu – do tego, co wyrażają dzieci.		

Jestem gotowa/gotowy do pomocy, jeśli dzieci tego potrzebują.		
Obserwuję i reaguję tylko wtedy, gdy jest to potrzebne, np. przy konflikcie, zagrożeniu, frustracji przekraczającej możliwości dziecka.		
Stwarzam warunki do samodzielnego podejmowania decyzji przez dzieci.		
Pozwalam dzieciom na popełnianie błędów i zachęcam do samodzielnego ich naprawiania/rozwiązywania problemów, jeżeli są do tego gotowe.		
Staram się nie oceniać i nie porównywać dzieci między sobą.		
Pomagam dzieciom nazywać emocje i potrzeby, które pojawiają się w trakcie zabawy.		
W trudnych dla dzieci momentach (zmęczenie, przestymulowanie) wspieram je, aranżując zmiany w otoczeniu, dostosowując ton głosu i styl interakcji do sytuacji.		
Respektuję chęć dziecka do przerywania interakcji i czekam, aż wyrazi ono chęć wznowienia kontaktu.		

III. INFORMOWANIE DZIECI O AKTYWNOŚCIACH

DZIAŁANIE	3 – zawsze 2 – często 1 – rzadko 0 – nigdy	NOTATKI SZCZEGÓŁOWE
Przypominam dzieciom werbalnie lub niewerbalnie (gestem, sygnałem dźwiękowym lub używając znaków graficznych) o następnym punkcie w planie dnia.		
Uprzedzam dziecko o działaniu, które będzie podejmowane z jego udziałem, i czekam na jego odpowiedź (werbalną lub niewerbalną), żeby mieć pewność, że dziecko rozumie sytuację.		

p.o. DYREKTORA
ŻŁOBKA MIEJSKIEGO
Magda Fandanicz

KARTA AUTOREFLEKSJI PERSONELU W ZAKRESIE WSPOMAGANIA ZABAWY DZIECI PODCZAS CODZIENNEJ PRACY

DZIAŁANIE	3 – zawsze	NOTATKI SZCZEGÓŁOWE
	2 – często	
	1 – rzadko	
	0 – nigdy	
Uwzględniam w codziennej praktyce rozwojowe potrzeby dzieci w wieku do lat 3 w zakresie zabawy.		
Udostępniam dzieciom różnorodne materiały (np. klocki, naturalne przedmioty), które wspierają kreatywność.		
Wymieniam zabawki i przedmioty w kąciakach tematycznych, elastycznie dopasowując otoczenie do potrzeb i zainteresowań dzieci		
Zapewniam bezpieczeństwo dzieciom bez nadmiernego ograniczania ich swobodnej zabawy.		
Daję dzieciom prawo do decydowania, z kim i w jaki sposób chcą się bawić.		
Obserwuję różne sposoby zabawy poszczególnych dzieci i wspieram je odpowiednimi bodźcami.		
Jestem obecna, zauważam i odzwierciedlam uczucia i działania dziecka.		
Dysponuję zróżnicowanym repertuarem piosen i zabaw dla maluchów, które wykorzystuję w zależności od sytuacji.		
Umożliwiam wspólne zabawy dzieci ze sobą i dbam o to, by traktowały się z szacunkiem.		
Rozmawiam z rodzicami na temat wysokiej wartości zabawy dla wczesnego rozwoju		

dziecka i edukacji.		
Unikam nadmiaru zabawek i bodźców – mniej często znaczy więcej.		
Towarzyszę dzieciom w zabawie, unikając kierowania nią.		
Uznaję wartość zabawy niezależnie od efektu (ważniejszy jest proces niż rezultat).		
Daję dzieciom czas na eksperymentowanie i uczenie się na błędach.		
Umożliwiam dzieciom wracanie do ulubionych aktywności i powtarzanie ich.		

p.o. **DYREKTORA**
ŻŁOBKA MIEJSKIEGO

 Magda Fundanicz